

Recht, bestuur en beleid

Sessie 1

Trias politica: regelgeving, bestuurders, rechtbank

Relatie tussen recht en samenleving.

3 vragen:

- Hoe werkt recht? (recht werkt altijd, maar de vraag is hoe)
- Welke rol speelt recht?
- Wat is de relatie tussen recht en macht?

Code of conduct

Lokale rechten kunnen gedelegeerd worden door nationaal recht

Sancties → niet alleen boete maar ook reacties van je sociale omgeving

- 1. Normen “ontstaan” door verschillende soorten “gebruik”
  - Legitimering van gedrag
  - Eigen motivatie
- 2. context
  - Normen “ontstaan” in verschillende settings van interactie
  - normen hebben dus ook verschillende betekenissen in die verschillende settings
    - De normen zijn dus ook verschillend.
- 3. Rechtspluralisme
  - Actoren kiezen, zich oriënterend op verschillende normenstelsels
  - En maken zo verschillende normenstelsels relevant
- 4. Communicatie transformeert
  - Statelijk recht gecommuniceerd dmv autoriteiten
  - Gekleurd door groeps-perceptie van autoriteiten

Von Benda-Beckman: Scape-goat and magic charm

Structuralistische en functionalistische aannames zijn ontstaan vanuit het idee dat legale normen en structuren direct effect uitoefenen op acties. Dit is niet het geval. Als je een wet invoert zullen mensen zich niet gelijk volgens die wet gaan gedragen omdat die wet is ingevoerd. Als ze zich zo gaan gedragen is het waarschijnlijk omdat ze het normaal vinden of omdat ze het eens zijn met de wet, maar niet simpelweg omdat die is ingevoerd.

Rechtspluraliteit → verschillende plekken waar recht ontstaat

Magic charm → gedrag komt door de wet

In dit artikel wilde de overheid landrechten formaliseren door middel van een kadaster. De lokale bevolking vertrouwde de overheid niet en zei daarom dat de grond van iedereen was en niet van mensen apart, een communautair landbeleid. Door deze regeling kan er geen formalisatie plaatsvinden, zeggen ze. Dit zou wel gewoon kunnen want dit is een ouderwetse vorm van lokaal beleid wat allang niet meer geldt maar dit wordt nu wel in stand gehouden omdat ze de nationale overheid niet vertrouwen.

Vroeger: structuralisme:

- Recht stuurt gedrag:
  - Geen andere mogelijkheid
  - Nu: recht beïnvloedt keuzes

- In case: structuralistisch begrip van recht wordt gebruikt:
  - Als excuus
  - Om te legitimeren
  - En invloed uit te oefenen op machtsrelaties
- Tegenwoordig: structuur maakt zaken meer of minder makkelijk
  - Recht wordt gebruikt
    - Als middel
    - In een context
    - Door verschillende actoren
  - Daardoor beïnvloedend hoe andere actoren handelen

d.m.v. recht samenleving verbeteren = legal engineering
 het werkt niet top-down

Sally Falk Moore – Law and social change: the semi-autonomous social field as an appropriate subject of study

Semi-autonoom sociaal veld:

- een verzameling mensen die een gedragsnorm voortbrengt en handhaaft
- gedeeltelijk autonoom
- fluctuerend
- overlappend
- streven naar autonomie
- secundaire regels
- regelkeuze: rechtspluralisme

SASV – semi autonoom sociaal veld

Gedeeltelijk autonoom want het is een subgroep van een andere groep. Groepen beïnvloeden elkaar.

Primaire regels → gedragsnormen

Secundaire regels → hoe worden primaire regels toegepast? Op wie? Wanneer? Waar? Hoe gaan we ermee om?

‘although universality of application is often used as one of the basic elements in any definition of law, universality is often a myth’

‘A court or legislature can make custom law. A semi-autonomous social field can make law its custom.’

- Mobilisering: het gebruiken van een regel door deze (openlijk) in verband te brengen met gedrag
- Mobilisering vaak alledaags en niet opvallend
- Proactief en reactief
- Voorwaarden voor mobilisering:
  - kennis van de feiten
  - kennis en interpretatie en beoordeling van relevantie van de normen
- Keuze:
  - Mobiliseren of erbij laten zitten of exit
- intern of extern
- Via derde of direct
- machtspositie

Sessie 2

Afpakken van land door rijken van armen heeft 2 voordelen:

- Ze hebben zelf meer land
- Armen hebben geen land meer en zijn gedwongen om als arbeider te werken voor rijken

Wat betekent 'landrechten'? er zijn verschillende betekenissen. Het recht om een boom te planten, om koeien te laten grazen, recht op overpad etc.

SASV – groep mensen die gezamenlijk regels voortbrengt en handhaaft, wordt beïnvloed door buitenaf

Juridisch recht versus antropologisch recht versus filosofisch recht

• Werking van recht wordt meer bepaald door actoren in de samenleving, dan door de letters op papier.

–Context

–Soorten van gebruik van recht

–Rechtspluralisme

–Relaties tussen rechtsstelsels

–Macht

–Sociale relaties

The big four (ontwikkeld door economen)

- Privaat: gunstig, als iets van jou is wil je het niet kapot maken
- Staat: inefficiënt
- Communaal: niet van deze tijd, zit vast in tradities, leidt niet tot vernieuwing
- Open access: zal heel gauw op zijn

Privaat eigendom is vaak door de staat gereguleerd, dus puur privaat bestaat niet. Mensen hebben vaak individuele rechten over staatseigendommen. Communaal is vaak gezamenlijk vergeleken met buitenaf maar eigenlijk is het wel individueel. Bij open access is er altijd regulering.

Dus geen van alle vormen van the big four bestaan in zijn pure vorm.

Als bijbehorende plichten bij rechten niet duidelijk zijn zullen mensen hier niet graag voor kiezen. Ze zijn bang om verplichtingen niet te vervullen en recht te verliezen.

Publiek $\leftrightarrow$ privaat = overheid $\leftrightarrow$ individu

Regels: abstracte regels over wat wel/niet mag

Concrete rechten: worden sociaal erkend t.a.v. bepaalde mensen (recht dat boom A van meneer A is)

Regels en concrete rechten kunnen met elkaar in tegenspraak zijn.

Legitimering: waarom men iets redelijk of normaal vindt, de redenering waarom we het goed vinden dat die regel geldt.

NGOs stellen voorwaarden aan het geven van hulp (bijv. alleen vrouwen), dit stimuleert weer andere acties van de bevolking.

Keuzes voor verschillende rechten zijn afhankelijk van sociale machtsrelaties. Deze relaties zijn relatief stabiel, dit leidt tot stabiel 'local law'. Dit is een combinatie van verschillende soorten recht.

Property – Wat vindt de sociale gemeenschap over dat iets van jou is?

Property kun je niet voor altijd vaststellen.

Regularization = oude situatie blijft in stand

Situational adjustment

Regularization en situational adjustment bepalen samen property.

Claimen van property heeft te maken met macht.

Forum shopping (het uitkiezen van waar je je recht gaat opeisen, lokaal, nationaal, internationaal) speelt een rol bij vestigen van gezag.

Shopping forums werken andersom.

Bundels van rechten gelden echt binnen één SASV.

In het proces waarin property wordt gecreëerd wordt ook autoriteit gecreëerd.

Land tenure = landbezit.

- Property versus 'bundle of rights'.
  - Eigendom van land versus verschillende rechten t.a.v. land
- Publieke en private rechten
  - Gezag versus gebruik
- Communaal eigendom
  - Interne en externe aspecten van rechten.
- Dimensies van recht:
  - Regels
  - Concrete rechten
  - Legitimering

Rechtspluralisme leidt tot min of meer stabiel 'local law'

Property is een proces.

- Het resultaat van het proces is een relatie tussen actoren
  - Het 'ding' staat vaak centraal

- Claimen van property
  - Rechtvaardigende teksten
- Statelijk recht
  - Inconsistent, tegengestelde claims
- Inheems recht
  - idem
  - Hulpbronnen in de onderhandeling:
- Geld, vaardigheden, contacten, etc.
- Onderhoud van property
- Stabiliteit vergt actie: regularization vs situational adjustment

- Recht is altijd 'under construction'.
  - De praktijk van de norm wordt voortdurend opnieuw bepaald.
- Wanneer wordt regelmaat recht?
  - Hangt af van welke betekenis actoren eraan hechten
- In hun praktijken
  - Als reden om iets wel of niet te doen
  - Als middel om iets te bewerkstelligen
- In hun uitingen daarover
  - Argumentaties, verhalen, reflectie
  - Symbolen
- Regel wordt maatschappelijk gezien recht door gebruik ervan.

- SASF
  - Groep die, gedeeltelijk autonoom, normen voortbrengt en handhaaft
  - Onderhandeling binnen machtsrelaties
- Property
  - Bundels van rechten
  - Dimensies van property
  - Processueel karakter

- Authority
- Gewone mensen in dagelijkse praktijk
  - In hun veelvoud en regelmaat structureren property en authority
- Beleid m.b.v. recht?
  - In context van SASF
  - Property en authority met elkaar verbonden

Von Benda-Beckman: Water rights and policy

‘Local law: the local dominant mixtures of interpretations and transformations of the surrounding universe of plural legal repertoires.

‘Customary law: 1. One speaks of customary rules because these rules have been ‘accepted and used for a long time’. 2. Customary law refers to a system of legal rules so named.’

Verschil tussen local law en customary law??!!!!

Artikel gaat erover dat ergens de lokale bevolking een bepaald systeem heft voor het verkrijgen en verdelen van water. Nationale autoriteiten vinden dat dit beter/effectiever/efficiënter kan en implementeren een nieuw systeem. De lokale bevolking zegt hiermee in te stemmen, maar als de autoriteiten weg zijn stappen ze al gauw weer over op het oude systeem.

‘Rehabilitation projects in particular are often felt to have been imposed upon local communities, in which users have not had a voice, and in which they feel their interests and rights have not been fully taken into account.’

‘It appears that local differences in political and economic power are crucial for our understanding of the question whether, by whom and with how much success decision making authorities, functionaries of village institutions or state courts, can be mobilized. From legal anthropological research it is known that the powerless have far more difficulty in mobilizing law and legal institutions, whether state institutions or other, to defend their interests than the powerful. Local law may thus not be democratic at all. On the other hand, since local law usually is a mixture of elements from a changing constellation of legal pluralism, it may in some respects be more democratic and flexible than the ‘official’ repertoires of customary law’

Sjaastad – Formalisation of land rights in the south: an overview

Volgens een strikt economische visie op het tegengaan van armoede, zou het een goed idee zijn om landrechten te formaliseren. In de praktijk zal dit echter niet zo goed werken als gehoopt.

Ongelijkheid wordt in stand gehouden en mensen zullen niet zo snel durven te investeren met hun land omdat ze er te veel waarde aan hechten.

Het ideale landrechten formalisering systeem wat ze in dit artikel voorstellen moet aan te veel eisen voldoen en kan niet mogelijk gemaakt worden. Land formalisering is in ieder geval niet genoeg om armoede te verhelpen. Hier is meer voor nodig.

Sessie 3

Formaliseren landrechten = vastleggen rechten zoals het al was → bewijs

Werkt vaak niet in de praktijk want het is vaak niet duidelijk welk land van wie is

Overheid corrupt?

Hebben van titel leidt vaak niet tot krijgen van hypotheek

Land kan ook culturele i.p.v. economische waarde hebben dus mensen willen niet risico nemen met hypotheek

Land formalisering → re-distributie

Land formalisering leidt ook tot verandering recht. Eerst geldt ‘local law’, daarna statelijk recht.

Ondermijning van de lokale autoriteit

Mensen weten niet of het wel verstandig is om hun land te laten registreren

J.Clover, S. Eriksen – The effects of land tenure change on sustainability: human security and environmental change in southern African savannas

Landbezit belangrijk → inkomen

Land reform → enhance land right, redistribution

Hoge afhankelijkheid van landbouw

Ongelijke verdeling land → armoede

Pluriactivity is belangrijk

Landbezit zekerheid is belangrijk

'individualised formal title' leidt hier niet per se toe

Sustainability gaat hier niet alleen om de natuur maar ook om de economie en mensen

2 paradigma's:

1. Neoliberal: sustainable = economic growth, preservation environment
Poverty leidt tot unsustainability
2. Political ecology = unsustainability leidt tot poverty
Sustainable = challenging systems of accumulation of capital and related power structures etc.
Alledrie de elementen (social, environmental, economic) zijn even belangrijk

De schrijvers van dit artikel zijn het meer eens met de political ecology dan met de neoliberal visie.

Kolonisatie → ongelijkheid (in landbezit)

Deze ongelijkheid leidde tot environmental degradation. Omdat heel veel mensen op een klein stukje grond zaten vond er landdegradatie plaats.

White settlers → skewed land distribution

Verschillende manieren landgebruik met verschillende doelen maar wat is meest sustainable?

Inname van land door kolonistoren leidde ertoe dat land niet meer economically sustainable was en boeren ook andere activiteiten moesten doen om geld te verdienen.

Land reform problemen:

1. Weinig vooruitgang in oplossen van ongelijk landbezit.
  - Difficult, niet alle meespelende factoren worden meegenomen in pogingen om het op te lossen
2. Te veel focus op privatisering i.p.v. armoede
  - Exclusion of the poorest, niet alleen redistribution is belangrijk maar ook programmeer om deliver basic infrastructure, services, plus technical and market support. Struggle to target vulnerable groups.
3. Te veel conflict m.b.t. landrechten
  - Land grabbing by elite, unclear rights, displacing people, undermining traditional rights. This all leads to conflict.

Sessie 4

Dilemma van moderne bestuurders:

- A. Not a single actor (individual, corporate representative or government entity) has the knowledge and information required to solve complex, dynamic and diversified societal challenges
- B. In diverse dynamic and complex areas of society activity, no single governing agency is able to realize legitimate and effective governing by itself

Dus we moeten samen werken!

- **Corporate social responsibility**, once a do-gooding sideshow, is now seen as mainstream.

Roundtables en multi-stakeholder consultations

- Dubbele dynamiek: zoektocht naar effectieve oplossingen gaat gepaard met onderhandelingen over legitieme politieke interventie, over wie de regels van het spel mag bepalen
- Double dynamic: what rules apply and who is to set the rules?

Bestaat goed bestuur? Legitimiteit versus effectiviteit

- Gebrek aan effectiviteit ondermijnt legitimiteit
- Gebrek aan legitimiteit ondermijnt effectiviteit

- Welke nieuwe vormen van sturing kunnen effectief zijn voor het vinden van oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken?
  - From government to governance
  - Horizontale verandering van bestuur: dragen multi-stakeholder consultaties en interactieve vormen van bestuur bij aan oplossing van maatschappelijke vraagstukken?
  - Verticale verandering van bestuur: draagt decentralisatie bij aan meer duurzame ontwikkeling?
- Zijn nieuwe vormen van bestuur echt anders dan oude vormen?
- Wie worden vertegenwoordigd door nieuwe vormen van bestuur en regulering?
- Is iedereen gelijk bij multi-stakeholder consultaties en interactieve vormen van bestuur?
- Wie heeft de macht in handen bij multi-stakeholder consultaties en interactieve vormen van bestuur?
- Wat betekenen horizontale en verticale verschuivingen van bestuur? Iets nieuws?
- Wat gebeurt er onder de vlag van bevordering van democratie en mensenrechten?
- Drijft goed bestuur corruptie uit? Wat is corruptie?
- Wat zijn de gevolgen van grensoverschrijdende relaties en transacties voor de soevereiniteit van de staat?
- Welke interacties of botsingen vinden plaats tussen verschillende 'governors' en 'governing styles'?
- Hoe zijn actoren aan het 'scale jumping' en 'law shopping'?

Er zijn veel verschillende opvattingen over wat 'goed bestuur' inhoudt. Er is ook een verschil tussen normatieve opvattingen en analytische opvattingen.

Er is ook een verschil tussen een instrumentele visie op recht en een analytische visie op recht.

Stappen om beleid te analyseren:

- Stap 1: boven water krijgen van beleidstheorieën ofwel onderliggende assumpties van beleid(smakers) over
  - Wat wordt gezien als het belangrijkste probleem of ongewenst proces dat zich voordoet in een samenleving, staat of economie?
  - Wat wordt gezien als de belangrijkste oorzaak van dit probleem of proces?
  - Wat wordt gezien als de beste manier (of het beste instrument) om dit probleem op te lossen, of om dit proces te keren?
- Stap 2: studying up policy = to analyze power and representation
  - On whose behalf do policymakers and professionals formulate a policy problem?
  - What are the relationships between policymakers and professionals who are authorized to act in the state's name and those who are being targeted by policymakers and professionals?
- Stap 3: studying 'in' policy
  - Wat doen beleidsmakers (ministers, staatssecretarissen, ambtenaren, directie van bedrijf of ontwikkelingsorganisatie)

- Stap 4: studying policymaking through time = to study the process of policymaking or the life of a dossier
  - What happens at different moments in time and in different places with a policy (document)? Method: extended case study
  - At what interfaces (critical point of interaction) policy is shaped? What relationships of policymakers have been critical during the process of policy development? Who are the ghost-writers of a policy document? Method: network analyse
- Stap 5: studying down = to study the implementation, interpretation, use and meaning of policies
  - How are public policies interpreted, changed or squeezed by implementing agencies?
  - To what extent do public policies 'sediment' or 'evaporate' off-office?
  - How are public policies experienced and interpreted by those to which the policy is directed or by those who are said to be represented by the policymaker?
- Fase-model:
  - Besluitvorming bestaat uit fasen die zich onderscheiden door eigen kenmerken en participanten (probleem definiering, beleidsformulering, aanname van beleid, implementatie van beleid, evaluatie van beleid)
- Stroom-model:
  - Besluitvorming bestaat uit naast elkaar bestaande stromen: een stroom van problemen, een stroom van oplossingen en een stroom van participanten/onderhandelingen
- Ronde-model:
  - interactief model
  - gaat niet over 1 issue, 1 actor of gescheiden stromen van problemen, oplossingen en participanten maar om dynamische sets van problemen en oplossingen die door verschillende actoren worden onderscheiden
  - wat voor de ene actor oplossing is, is probleem voor de ander; wat eindpunt is voor ene actor is beginpunt voor ander.

Bestuurskunde: governing change, changing governance

Scale jumping = vanuit een ander niveau invloed proberen uit te oefenen

Law shopping = gelijk halen d.m.v. rechten bij anderen of zichzelf

Verschillende 'governing styles' – technocratische visie en politieke ecologische visie

Beleid is geschreven

'magic charm' → wet leidt direct tot verandering

'studying down' doesn't make sense without 'studying up'

Discourse = dominante manier van spreken en schrijven. Is erg in- en uitsluitend. Met begrippen kun je heel erg sturen

Diagnostic events – gebeurtenissen waar je een diagnose op loslaat

Bijv. Bij een ronde tafel over palmolie lopen de grote producenten weg

Fasen-model is traditioneel

Monique Nuijten – governance in action

Good governance is an indeterminate term used in international development literature to describe how public institutions conduct public affairs and manage public resources in order to guarantee the realization of human rights.

New approaches to governance are in fact not the new 'magic charm' that will radically change the world.

Governance is never perfect but we should keep believing in the benefits of 'good governance'.

From government to governance

“An important method that van der Haar uses to study evolving governing practices and multiple claims to governance is the ‘critical event’. Around specific events, practices materialize, different claims are acted out and governing capacity is established.”

On the one hand there exists an ethical or ideological notion of governance. On the other hand there exists a more technocratic, functional notion of ‘good governance’.

The question is whether the small, the local, the non-governmental, the traditional or the indigenous is always beautiful and better, as often seems to be assumed.

Van Nijnatten notices that participation is generally perceived as ‘a good thing’, either for ideological reasons or political reasons. Yet, there is also another side to participation: efforts to involve clients can also be an effective strategy to diminish the client’s resistance and to smooth the process of intervention.

synergy – effect van samenwerking wat groter is dan de individuele actoren afzonderlijk bereikt zouden hebben

Analysing talk in an institutional context

- lexical choice
- turn taking
- sequence organization
- politeness strategies

“In one way or another governance refers to processes of steering, ordering, ruling and control.”

“The development debate is characterized by the fact that every new concept or model is presented as a panacea whereas new approaches to governance are in fact not the new ‘magic charm’ that will radically change the world.”

Wedel – Toward an anthropology of public policy

“A reinvented anthropology,” Nader wrote, “should study powerful institutions and bureaucratic organizations in the United States, for such institutions and their network systems affect our lives and also affect the lives of people that anthropologists have traditionally studied all around the world.”

“While the ‘powerful institutions’ about which Nader wrote are even more so today, anthropologists studying globalization and connected subjects have tended to focus on how global processes affect local communities.”

“taken-for-granted assumptions channel policy debates in certain directions”

“statecraft, which is invariably concerned with consolidating social order, inherently privileges some people over others without revealing the fact that it is producing an order of inequality; policy must be ‘bad’ to achieve the ‘good’ of a stable state.”

Policy is a legal-rational way of getting things done

“it poses an ideal type of what a ‘normal’ citizen should be”

“Several anthropologists have called for a reexamination of the traditional ethic ordaining that an anthropologist’s ‘first responsibility is to those whose lives and cultures we study.’ When the people being studied are more powerful than the studiers, this precept in the American Anthropological Association’s Code of Ethics, and echoed in that of other social science organizations, is problematic.”

Three problems can be counteracted using anthropological analysis: treating 'policy' as an unproblematic given, the domination of public policy by ideologized discourses (globalization, democratization, and privatization) and the use of flawed dichotomous frameworks.

Er is ook nog een stuk over de PATRIOT act in Amerika. Dit is opgezet na de terroristische aanval op 11 september 2001. Hierdoor is een discussie ontstaan over de bedreiging van de burgerlijke vrijheid door toenemende nationale veiligheid.

"What this case study illustrates is the triumph of the discourse of national security over that of civil liberties – a triumph engineered as much by the mobilization of rhetorics of fear and 'states of emergency' as by those of patriotism and xenophobia."

"...speed has repeatedly been invoked by governments over the past fifty years to centralize power; counter ethical, legal, or constitutional objections; and sidestep the democratic process in the United States."

Teisman – Models for research into decision-making processes: on phases, streams and decision-making rounds

the author states that the article will follow the assumption that decision making has become more complex because 1. There is increased uncertainty about the global economy. 2. We live in a network society where nobody is in charge.

Phase model – decision-making is a linear process, problem oriented

Stream model – streams of problems, solutions and politics. If they meet at a favorable moment (a policy window) decisions can be made

Rounds model – interactive approach, many actors are involved and they're all equally powerful, own perception of problems, solutions and politics, the one's solutions are the other's problems

Sessie 5

- Biofuels are any kind of fuel made from living things, or the waste they produce
- Four types of feedstock: food & fats and wood & waste
  - First generation biofuels: food (sugar cane, maize, soy, palm oil) and animal fats
  - Second generation biofuels: plant waste and cellulosic (woody) material

. Biofuels is booming

Wat heeft biofuels een boost gegeven?

- 1. energie: afname fossiele brandstoffen en wereldwijd groeiende energie-behoefte
- 2. klimaat: klimaatverandering en duurzaamheidstreven
- 3. geo-politiek: afhankelijkheid van instabiele olie-exporterende landen
- 4. economie: prijsstijging van olie
- 5. landbouw: agrarische crisis en zoektocht naar nieuwe markten

Grote aanjagers van biobrandstoffen zijn nationale overheden en de private sector.

- Doelen: nationale overheden formuleren biobrandstof-beleid om doelen op terrein van energie, milieu, (geo-) politiek, economie (landbouw, export), ontwikkeling en/of duurzaamheid te realiseren
- Instrumenten: om deze doelen te realiseren worden juridische en financiële instrumenten ingezet

Kennis en macht spelen een grote rol bij de regulering van biobrandstoffen.

1. Wie mag of moet regels opstellen (macht, legitimiteit) en volgens welk principes, regels, normen (recht)?
  - Nationale overheden, VN instellingen, NGOs, multinationals, wetenschappers, anderen?

2. Wie of wat wordt in het proces van regels formuleren vertegenwoordigd?

- Grootste energie-gebruikers, Amazone-indianen, Europese boeren, toekomstige generaties, etc?
- Ecologische criteria, sociale criteria; duurzaamheid, mensenrechten?

Will biofuels push out food crops, raise food prices and threaten food security?

Will biofuels create unexpected negative rather than positive external environmental effects?

Could biofuels even exacerbate the impact on the climate when the entire production chain is taken into account?

How will increased investment in biofuels affect trade patterns?

What would be a sustainable approach to bioenergy?

Will the increase in land prices due to the sugarcane boom drive food production and cattle breeding from São Paulo to the Amazon region?

Will Europe impose the certification of Brazilian ethanol to avoid the expansion of sugarcane plantations in ecologically fragile regions such as Amazonia and Pantanal?

What ought to be done to change the unhealthy and unjust working conditions of sugarcane cutters?

- De enige consensus is dat biofuels geen wondermiddel vormen maar ook niet overal en altijd een bedreiging vormen voor voedselzekerheid
- Het gebruik van voedselgewassen voor het maken van energie kan voor sommige mensen tot meer inkomens- en voedselzekerheid leiden, voor anderen tot minder;

Oplossingen:

- Tijdelijk verbod op productie van energie uit voedselgewassen
- Alleen biobrandstoffen toestaan indien:
  - Marginale gronden worden gebruikt
  - Energie-productie wordt geïntegreerd met voedselproductie
  - Wordt geïnvesteerd in 2de generatie biobrandstoffen
  - Wordt geïnvesteerd in productieverhoging van voedselgewassen en energiegewassen (met name olie-houdende gewassen)

Wicked problem:

- No agreement on what is the real or underlying problem
- Different organisations and authorities that want to discuss and solve sustainability but no agreement on what authority is to define and solve the problem
- Problem is never solved but evolves and appears in new ways over time

Biobrandstof is een oplossing maar tegelijk een probleem

Double dynamics → what rules apply and who is to set the rules

Is biobrandstof een bedreiging voor voedselzekerheid? Ligt aan gewassen, mixed systems, hoe wordt het geproduceerd, property (bundle of rights)

Technological en social innovation mogelijk

Speelt een rol op nationaal en internationaal niveau

Third generation biofuels: uit algen

Is het wel mogelijk om aardolie te vervangen?

Sommige mensen zien biobrandstof als sleutel tot vrede op aarde. Want minder afhankelijkheid van instabiele olie-exporterende landen.

Verschillende disciplines (energie, klimaat etc.) proberen biobrandstof te claimen als oplossing in eigen sector.

Wicked problem – geen consensus over wat het probleem is, op welk terrein welk probleem, wie moet het probleem oplossen en regels opstellen, wat de ene persoon ziet als een oplossing zien anderen als een probleem.

Ecologische modernisering (film) → milieu, sociaal

Duurzaamheidsrecht = Jacqueline Cramer (technocraten)

Mensenrecht op voedsel = politiek ecologisch

Sachs – the biofuel controversy

The largest problem of biofuel production is that the price of food will be linked to that of fossil fuels, which will raise the price of food. Starvation is usually caused by lack of purchasing power, not a lack of food.

Biofuels may also be used as a lever for rural development, but to achieve this the state will have to channel biofuel production into appropriate social and environmental models.

Biofuels are not a panacea

Sharp increase oil prices → popularity biofuels

“current trends in energy consumption are neither secure nor sustainable – economically, environmentally or socially.”

“the authors consider that rising food demand, which competes with biofuels for existing arable and pasture land, will constrain the potential for biofuels production using the current technology.”

“hunger is not due to a lack of food, but a lack of purchasing power.”

Second generation biofuels zijn beter

Accelerate implementation of win-win solutions, implement a new global policy framework for mitigation, develop strategies to adapt to ongoing and future climate changes, increase investments and cooperation in energy technology innovation.

Expansion of biofuels production should rest on four pillars: innovation, capacity expansion, infrastructure and building of a global market.

“Food security and energy security must be looked at simultaneously within the framework of regional and local development strategies.”

We can expect new innovations.

Socio-environmental certification, promotion of small-scale bio digesters producing biogas for domestic purposes, dissemination of improved stoves.

Social concerns that go beyond the question of food security

Organizing the international markets for biofuels, providing technical assistance to developing countries, fostering south-south cooperation in scientific, technical and commercial activities related to the production and marketing of biofuels.

Roundtable on sustainable biofuels

Criteria opgesteld door verschillende belanghebbenden over biobrandstoffen.

1. Biofuel production shall follow all applicable laws of the country in which they occur, and shall endeavour to follow all international treaties relevant to biofuels' production to which the relevant country is a party.
2. Biofuels projects shall be designed and operated under appropriate, comprehensive, transparent, consultative, and participatory processes that involve all relevant stakeholders.
3. Biofuels shall contribute to climate change mitigation by significantly reducing GHG emissions as compared to fossil fuels.
4. Biofuel production shall not violate human rights or labor rights, and shall ensure decent work and the well-being of workers.
5. Biofuel production shall contribute to the social and economic development of local, rural and indigenous peoples and communities.
6. Biofuel production shall not impair food security.
7. Biofuel production shall avoid negative impacts on biodiversity, ecosystems, and areas of High Conservation Value.

8. Biofuel production shall promote practices that seek to improve soil health and minimize degradation.
9. Biofuel production shall optimize surface and groundwater resource use, including minimizing contamination or depletion of these resources, and shall not violate existing formal and customary water rights.
10. Air pollution from biofuel production and processing shall be minimized along the supply chain.
11. Biofuels shall be produced in the most cost-effective way. The use of technology must improve production efficiency and social and environmental performance in all stages of the biofuel value chain.
12. Biofuel production shall not violate land rights.

Hospes – Feed security contested

Food security versus feed security

“Soy expansion goes hand in hand with deforestation, loss of bio-diversity, human rights violations, intoxication and death.”

“Feed security is not a humanitarian concern and certainly not a human right but an outright business interest.”

Soy chains are truly global making it difficult to regulate.

Reduction in food production for local markets

‘war’ between soy producers and NGOs

“NGOs hold that large-scale soy cultivation drives small fisherman, small farmers and gatherers away from the Amazon, hereby violating their right to food, that is, the right to feed themselves.”

“The local manager of the Cargill factory in Santarem, however, believes that soy is synonymous with ‘development’ and that the population of Santarem ‘has a right to development’.”

Discussions about sustainable soy are only fruitful at an international level.

Roundtable on Sustainable Soy established.

Moratorium on trade of soy by government. Private-private → private-public

“The two-fold challenge of soy as a global commodity for key corporate players in the soy chain is to secure production in the South and to protect their reputation in the North.”

Sessie 6

Governance is the organizing of voices and values

Over Cramer-rapport:

Unilever beïnvloedt werkgroep en werkgroep beïnvloedt Unilever.

Studying through gebeurt hier niet

Studying in (=binnen werkgroep) wordt ook niet beschreven/geanalyseerd

Veel politici gaan voor imago en reputatie in plaats van echte vooruitgang voor iedereen

Handelspartners vinden ze heel belangrijk

Sociale criteria en governance had duidelijker moeten zijn

Het is ingevoerd, geen succes

Double dynamics gaat niet over voor/tegen discussie maar op welk schaal niveau moet je multi-level problems aanpakken?

Keten governance

Global issue = overal

Maar een global issue hoeft je niet per se op the global level op te lossen

Bij keten governance moet legitimiteit op een hele andere manier bevochten worden

Werkgroep is geen keten governance maar meer een horizontaal overleg

Keten governance is beter

Brazilië heeft een nationaal programma m.b.t. duurzaamheid en biobrandstof

Nationaal programma = defensive offensive strategy

Ze zeggen dit om inmenging en oplegging criteria/ideeën van zich af te houden → inclusion/exclusion

Scale framing??

Proberen om Braziliaanse overheid toch te betrekken in keten governance = adaptive governance

Blijf denken in processen

Effectiviteit versus legitimiteit

Wicked problems ←→ double dynamics

In werkgroep Cramer wordt niet gesproken over who sets the rules maar alleen over what rules apply

PPP – People Planet Profit

Grensoverschrijdende problemen vereisen nieuwe vormen van governance

Aspecten van mensenrechten worden in plannen en criteria vaak onvoldoende uitgewerkt

Cramer – criteria voor duurzame biomassa productie

Werkgroep opgericht onder leiding van minister Cramer om duurzame productie van biomassa te garanderen.

Kritiek op framework en rules van Cramer zijn:

- Het is alleen op Nederland gericht, maar een globaal probleem
- Nog niet alle regels zijn uitgewerkt en niemand heeft de taak gekregen om dit te gaan doen
- Has to be compatible with EU and WTO law, economic principle of unnecessary restriction of trade

Criteria en indicatoren in het rapport zijn verdeeld in 6 thema's:

Broeikasgasbalans, concurrentie met voedsel lokale energievoorziening medicijnen en bouwmaterialen, biodiversiteit, welvaart, welzijn, milieu

Rapport is een advies aan de Interdepartementale Programmadirectie van de Energietransitie.

Doel: ontwikkelen van visie wat duurzame biomassa is, opstellen toetsbare criteria, aanbieden van toetsbare criteria aan overheid, starten van denkproces over certificering.

Werkgroep samengesteld als goede vertegenwoordiging verschillende stakeholders.

Chain of custody (track and trace) certificering is de onafhankelijke controle van een volledige productketen vanaf de bron tot het laatste verkooppunt.

Mogelijkheden voor groepscertificering zodat kleine producenten niet worden uitgesloten

Activiteiten:

Uitwerking protocol voor vereiste dialoog met stakeholders bij rapportage over duurzaamheidsindicatoren, uitwerking protocollen voor rapportageverplichtingen, vaststellen rekenmethodiek broeikasgasbalans, identificatie en voorbereiding pilotprojecten, opzetten structuur om verdere ontwikkeling van duurzaamheidsindicatoren te waarborgen.

Agentschap – Ontwikkeling van duurzaamheidsbeleid voor biomassa

Behalve op Europese schaal zijn er wereldwijd veel initiatieven gestart om duurzaamheidssystemen te ontwikkelen voor biomassa en biobrandstoffen. In dit artikel worden heel veel van deze initiatieven opgesomd. Hierin zijn de belangrijkste thema's broeikasgasemissies, concurrentie met voedsel, biodiversiteit, milieu, welvaart en welzijn.

Hospes – Regulating biofuels in the name of sustainability or the right to food?

The UN-energy group published a rapport with a message that was two-fold: 1. Decision makers should think twice, and not rush. Economic, environmental and social impacts of bioenergy should be assessed before developing policy. 2. The authors recommend incorporating social and environmental concerns from the very start of policy making. The author then details a UN report by

Eide, which takes a different approach in that it places the question of food security central to production of biofuels, and argues that biofuel production has weakened the access to food.

Biofuels production has weakened the access to adequate food in at least three ways:

- By contributing significantly to the increase in food prices
- By causing land concentration for plantation-type production
- By causing a number of environmental problems, reducing biodiversity and leading to competition for water.

Critique on the report of the Cramer commission.

“It makes a lot of difference whether sustainability or the right to food is taken as point of departure when developing biofuel policies and regulating biofuel production.”

“Putting principles and procedures of the human right to food upfront in negotiations and policymaking on sustainable biomass, as proposed by Eide, will not make negotiations easier and predictable. However, this can help prevent the three social sustainability criteria from falling off the agenda and national governments, like the Netherlands, from hiding behind a very shallow sustainability discourse when concluding bilateral agreements and promoting voluntary agreements by the commercial sector.”

Sessie 7

Certificering als alternatief voor overheidssturing

- Waarom FSC?
  - Alternatief voor verdrag
- Waarom werden FSC-regels wel geaccepteerd?
- Representatie
- Resultaat: 5% marktaandeel, 80% in EU en N-Amerika
- Problemen:
  - Concurrentie
- Invloed op discourse en dus op politiek

Positieve invloed op tropische bosbouw marginaal
FSC als greenwashing?

- Werking komt tot stand in context:
  - Machtsrelaties t.t.v. maken van beleid
  - Bolivia versus Indonesie versus Zweden
  - Consumenten in diverse landen

Problemen van certificering: proliferatie van labels, niet bindend, wetten van de markt

- Westen stelt value-based regels op voor producerende landen
  - Wij verdienen op wat zij doen
  - Labels laten ons realiteit zien, of juist niet?
- Of:
  - Beter dan niets voor duurzaamheid
  - Geeft toch nieuwe levensmogelijkheden
  - Maakt ons bewust

Wat is het alternatief? Hoe zou het zijn zonder enkele certificering?

Private regulering/normenstelling – certificering
Private versus overheid certificering

Certificering – consumenten (westen) willen producten maar zijn het niet eens met manier van productie in producerende landen
Overheid heeft er geen baat bij

Certificering model in schrift!! (met FSC, producers, accreditatie, certifying body, kopers etc.)

Zwakke punten: mogelijkheid om te rommelen, certifying body, machtsrelaties, vrijwilligheid
Sterke punten: goedkoop voor de overheid, normstelling dicht bij degene die norm moeten naleven
Normstelling – bedrijven zullen zich eerder houden aan zelf opgestelde regels
Voor kleine bedrijven veel duurder om mee te doen aan vergadering dan voor grote bedrijven
Vrijwilligheid: het hangt van consumenten af

Geschiedenis FSC

Ontbossing – Noord wil het stoppen, Zuid wil geld verdienen

Leidt tot certificering, bedacht door retailers uit het noorden en NGOs

Boycotten werkt niet

FSC-regels geaccepteerd want producenten konden meer winst krijgen en consumenten in het westen waren ook blij

FSC doelde op tropisch hardhout maar 80% van FSC-hout komt niet uit tropische bossen → want EU en Noord-Amerika kunnen certifying body betalen. Er was hier ook al regelgeving dus voldeden al aan veel regels en hoefden niet veel aan te passen. In tropische bossen was nog geen regelgeving.

Waarom is het niet alleen ingevoerd in tropische bossen?

Certificaat wordt populairder als het ook in EU enzo wordt ingevoerd anders hadden ze nooit 5% marktaandeel kunnen bereiken. Westerse bedrijven willen ook de mogelijkheid hebben om een positief certificaat te hebben.

Winstverschil tussen legaal gecertificeerd hout en illegaal hout groot

Illegaal → kappen, dan vee, dan gewas

FSC → planten en kappen

Eerst was er altijd strijd tussen economie en milieu. Hierdoor was er realisatie dat het ook samen kan, sustainability.

Het is niet opgelost maar mensen denken door FSC van wel. Politici praten er niet over want kunnen er geen stemmen mee winnen dus negatief effect. Nu is het weer wel interessant door klimaat.

In Bolivia is er wel veel FSC-hout want de staat heeft het gestimuleerd.

Wie heeft voordeel van FSC?

Milieu: minimaal

Staat: hoeft geen zorgen meer te maken

Bedrijven: ja

Consumenten: ze dachten dat ze iets goeds deden, dus ja

Bosbeheerders: soms wel, meer geld

Beleidsmakers gaan op verschillende manieren in op FSC, allemaal lid van verschillende SASV.

Waarom regulering waar tropische producenten toch niet aan konden voldoen?

- Machtsrelaties, vergissing, Noordelijke bedrijven meer kennis over mogelijkheden

Waarom blijven NGOs erin? Anders hebben ze gezichtverlies, ze hebben hoop

Degenen met grootste machtsposities zijn meest gebaat bij instandhouding van systeem

Proliferatie van labels – er zijn er steeds meer dus onduidelijk wat wel/niet goed is, wat het inhoudt → piramide labels (in schrift)

Certificering niet bindend → je kunt er zelf voor kiezen

Wetten markt → duur leidt tot kleine vraag
Dus uitsluiting

FSC zelf heeft geen doel, actoren van FSC hebben samen allemaal verschillende doelen
Is het goed dat het is ingevoerd? Je weet niet wat er was gebeurd als het niet was ingevoerd
Certificering als oplossing = neoliberal idee
Consument gaat mee met de mode
Cultureel bepaald wat er gebeurt met FSC regulering. Het is een middel soms om een ander doel te bereiken.

Pattberg – The Forest Stewardship Council: risk and potential of private forest governance
The Forest Stewardship Council (FSC) is analysed to identify problems and extrapolate these to other private systems of rules. The assumption that this can be done is threefold: FSC has been an inspiration for others, context of rules is similar for most, finally, they all have to do with markets. social, economic and environmental sustainability.
rule making and rule implementation
accreditation, certification and labeling
For producers from developing countries there is little incentive to join, because of costly certification and low demand.

McDaniel – Community-based forestry and timber certification in Southeast Bolivia
Lokale stam wilde landrechten want een groot bedrijf kwam altijd op 'hun' land bomen kappen. Hier waren ze het niet mee eens. Ze kregen hulp van een NGO die zei dat ze zelf op een sustainable manier met een label hout moesten gaan produceren, want dan zouden ze vast wel landrechten krijgen. Dit deden ze en ze kregen landrechten. Het produceren van hout ging echter niet helemaal soepel, want het gebruik van de zaag was lastig en veel winsten werden uitgekeerd als loon omdat dat bij de cultuur hoorde.
Het project is uiteindelijk gestopt, omdat het niet werkte zoals gepland.
Toch kan iedereen tevreden zijn. De lokale bevolking is tevreden want ze hebben landrechten. NGO die hiervoor streed is daarom ook tevreden. Een environmental NGO is ook tevreden want er is geen ontbossing.

Sessie 8 deel 1 Michiel Köhne

- Mainstreaming van Fair Trade idee.
    - Groter marktaandeel
    - Lagere norm
    - Ook bij minder zichtbare producten
  - Initiatieven 'leren van elkaar'
    - Vergelijkbare normen, ook links met internationale verdragen
  - Inhoudelijk
  - Vorm: principles and criteria, indicators, guidance, national interpretations
    - Vergelijkbare besluitvormingsprocedures
  - General assembly – board (verschillende kamers)
  - Jaarlijkse conferentie, tussendoor werkgroepen, facilitators
- Actoren gebruiken kennis/ervaring van eerdere initiatieven
- Eerste discussies hierover al voor eerste ronde tafel bijeenkomst
    - Doelstelling: Gericht op expansie van duurzame palmolie
    - Problemen en oplossingen
- Dus basis is al opgesteld zonder de invloed van verschillende stakeholders

- Ronde tafel overleg ipv protest en rotte eieren
  - Gericht op pacificatie
- Proceduralisering en de-politisering
  - Focus op procedures voor participatie
  - Tegenstellingen neutraliseren ipv oproepen tot debat
- Op zoek naar: praktische, levensvatbare, controleerbare criteria

- Rol van facilitators
  - Debat structureren
- Rapport schrijven over probleem en oplossingen
  - Programma ‘vertalen’ naar de verschillende belangengroepen
- Onafhankelijk?
  - Niet betaald door 1 v.d. actoren
  - experts
  - Vaak afkomstig uit militante milieu-beweging

Lastige issues uit de algemene vergadering naar een werkgroep.

- Weg van directe belangengroepen
- Vorbereid door technische consultant
  - Gebruik van speciaal geproduceerde kennis:
- one frame of reference
- “Samen” gemaakt
- Praktisch bruikbaar ipv academisch
  - Van ‘debat’ naar ‘werkbaarheid’.
- Commitment om op korte termijn iets te bereiken
  - Taak: adviseer op terrein X
- Auditing
- Wantrouwen wordt technische vraag: hoe te auditen?

3 soorten recht: juridisch, antropologisch, filosofisch

Palmolie is heel efficiënt. RSPO probeert de manier te reguleren waarop wij in relatie staan tot ontwikkelingslanden d.m.v. palmolie.

Relatie tussen onze rijkdom en hun armoede

Mainstreaming heeft te maken met piramide, lagere norm maar groter marktaandeel

Initiatieven zijn certificeringsprogramma’s

Internationale verdragen → ILO = International Labour Organisation

Veel mensen zijn erg kritisch over mainstreaming

Veel bedrijven en NGOs praten mee met verschillende initiatieven

Doelstelling RSPO: expansie → maar waarom??

Palmolie is sowieso niet sustainable

Wat komt er allemaal kijken bij het proces van landgrabbing en wat zijn hier de consequenties van?

Debts, dreigen

Water shortage door plantages

Waste into rivers → fish dead, diseases

Verschillende planten → verschillende culturen

Nu dus loss of culture

Disrespect for indigenous cultures

Mannen/vrouwen ongelijkheid werk

Landrechten

Corruption, intimidation
Widespread conflict

Wij krijgen informatie over ontwikkelingslanden vooral via bedrijven, geen eerlijke informatie
Mensenrechten gaat vaak over wat overheid mensen wel/niet mag aandoen maar voor persoon tot persoon gelden deze vaak niet
Door plantages gaan bossen weg terwijl lokale bevolking hout, medicijnen, eten etc. ervandaan haalde. Nu moeten ze alles kopen.
Dorpshoofd representeert niet altijd belangen van de dorpingen

Leden RSPO zien het als taak om RSPO vooruit te helpen (zonder conflicten) waardoor het lijkt alsof conflict helemaal niet zo groot is.
Ze willen zoveel mogelijk leden
Facilitators – gefocust op proces, zorgen dat het door kan gaan

Colchester – Promised land palm oil and land acquisition in Indonesia

Enorme uitbreiding van palmolie plantages in Indonesië. Customary law wordt vaak genegeerd en niet gerespecteerd.

“Done right, palm oil should generate wealth and employment for local communities. Done wrong, oil palm estates can lead to land alienation, loss of livelihoods, social conflicts, exploitative labour relations and degraded ecosystems.”

“..community rights are all too easily subordinated to private sector expansion.”

Dit komt allemaal door:

- Contradictory laws
- An absence of regulations
- Weak institutional capacity
- National and regional policies and spatial planning processes which favour the conversion of *ulayat* lands and forests into oil palm plantations to increase national and district revenues.

“If the current approach to estate development is not changed, there is a risk that ‘unsustainable’ Indonesian palm oil will be excluded from international markets.”

RSPO, Sustainable Palm Oil

Palmolie is efficiënt en daardoor goed voor de economie. Het wordt echter vaak op een unsustainable manier geproduceerd.

“..production and use of palm oil must be done in a sustainable manner based on economic, social and environmental viability.”

World Rainforest Movement – the ‘greening’ of a shady business

Palmolie is per definitie niet sustainable. De RSPO kan de situatie misschien wel iets verbeteren maar zeker niet oplossen.

Te veel invloed van de private sector in de RSPO. Ze willen een certificaat omdat mensen dan meer van hun producten zullen kopen, niet om ervoor te zorgen dat er sustainably geproduceerd wordt.

“The key challenge today is not to improve large-scale monoculture oil palm plantations, but rather to halt their expansion.”

Laurance – Improving the performance of the RSPO for nature conservation

Challenges for RSPO:

1. The RSPO is dominated by industry
2. The RSPO doesn’t ban destruction of peat forests.
3. Noncompliance by RSPO members may be widespread.
4. The RSPO has only a modest capacity to monitor the behavior of its members.
5. Becoming an RSPO member is too easy.

6. Expansion of oil palm plantations has greater climatic impacts than acknowledged by the RSPO.
7. The RSPO is faced with weak market demand

Potential solutions:

1. Less domination by industry, more influence for environmental organisations and experts.
2. The RSPO needs to develop a real monitoring and enforcement capability.
3. The RSPO should take a stronger stand against forest destruction.
4. The RSPO needs to have an independent watchdog group.

Sessie 8 deel 2 Leon Pijnenburg (filosofisch recht)

Normatief = moreel

Moreel versus empirisch beschrijvend

Ook machthebber is aan regels onderworpen, om corruptie te voorkomen

Positief recht = geschreven en dwingend

More universum grenzeloos – morelen zouden voor iedereen moeten gelden, wel verschillen tussen culturen.

Waarop is recht gebaseerd/gelegitimeerd?

- Volksoevereiniteit
- Mensenrechten

Volksoevereiniteit versus mensenrechten

Collectief versus individueel

Republicanisme versus liberalisme

Het is een schijntegenstelling want het heeft elkaar nodig

Bij vorming van recht door volksoevereiniteit zijn bepaalde mensenrechten nodig. Dit zijn de vrijheidsrechten, dus het recht op meningsuiting en het recht op spreken.

Andersom, om mensenrechten te vormen is weer volksoevereiniteit nodig.

Legitimatie op basis van mensenrechten

“Terwijl de moraal ons in eerste instantie zegt waartoe we verplicht zijn, resulteert uit het recht een voorrang van dat waar men recht op heeft.”

“Het moet minstens mogelijk zijn gevolg te geven aan rechtsnormen, niet omdat ze dwingen, maar omdat ze legitiem zijn.”

Occidenteel rationalisme?!

Kritiek van mensenrechten vanuit het verre oosten

- Vraagtekens bij de principiële voorrang van rechten op plichten
- Communitaristische rangorde tussen mensenrechten
- Negatieve gevolgen van een individualistische rechtsorde voor de sociale samenhang van de gemeenschap

Secularisatie van politieke heerschappij

“Maar het tolerantie principe zelf is niet gericht tegen de authenticiteit en de waarheidsaanspraak van religieuze overtuigingen en levensvormen; het moet alleen hun gelijkberechtigde co-existentie binnen dezelfde politieke gemeenschap mogelijk maken.”

Westerse kritiek op mensenrechten:

- De ‘hermeneutiek van de verdenking’ *interpreteert* teksten en uitspraken over mensenrechten vanuit (a) een rationaliteitskritische en/of vanuit (b) een machtskritische argwaan.

- (a): “de gebruikte argumenten zijn slechts ‘beperkt geldig’ en typisch westers!”. Deze variant miskent de dynamiek van de mensenrechten: zij die zich uitgesloten voelen kunnen juist met een beroep op de mensenrechten protesteren!
- (b): “achter mooie praatjes over mensenrechten schuilt al-leen maar westers zelfbelang en macht”. Deze variant stapt te gemakkelijk heen over het proces waarin we geleerd hebben om macht middels recht te binden aan regels.

Mensenrechten zijn erg individualistisch, maar gaat het individu boven de gemeenschap?
 Mensenrechten vereisen inclusie van iedereen in een rechtssysteem. Daarom moet politiek en religie gescheiden worden en gestreefd worden naar co-existentie.

Sessie 9

Aard van het palmolie conflict:

- Op de plantage: landrechten, ongelijkheid etc.
- Westen: duurzaamheid

Roundtable is onderdeel van een groter geheel

Bijdrage RSPO:

Hoe?

- Via transnationale regels
- Met inspraak milieu- en sociale belangen
- Handhaving via de markt: lidmaatschap en certificatie
- Beïnvloeding twee contexten: beleids-arenas, plantages

Niet verbonden met statelijke autoriteiten

- Overheden op hand bedrijfsleven
- Corruptie
- RSPO kent sterkere erkenning van lokale rechten t.o.v. de staat

Fragmentatie

Kritiek op RSPO

- Geleid door de industrie
- Discrepancie lidmaatschap / certificering
- RSPO treedt niet op tegen leden
  - Grievance Panel
- Te weinig vraag naar RSPO palm olie
- Smallholders geen kans in RSPO
- Indonesische bedrijven geen kans in RSPO
- Aantal milieu-misstanden niet streng genoeg gereguleerd
  - Uitbreiding monocultuur blijft toegestaan
- Pesticides, uitdroging, overstromingen
- Plantage
  - Rspo lidmaatschap c.q. certificering als marktvoorwaarde
  - Mobilisering t.o.v.: molen, overheid, media, politie
- Door: communities / milieu en sociale ngo's
- http://www.youtube.com/watch?v=qa_29M4NnJw
- Bij: overheden, “rechters”, media
- Roundtable
  - Groep die zelf regels voortbrengt en handhaaft?
- Praktijk: regels maken voor jezelf en voor anderen

- Regels voor het maken van regels, semie-autonoom
  - Invloed andere private initiatieven en internationale verdragen
  - Gebruik t.b.v. tegenhouden overheidsregulering
- Customary en statelijk recht
- Twee keer SASF
- Één partij wint
- Vanwege andere reden dan eigendomsrecht
  - Economische macht
  - Goede relaties met overheid en politie
  - Kennis
  - Bruut geweld
- Statelijke recht legitimeert dit wel
- Formalisering van landrechten:
  - Buitenstaanders willen certificaat bovenop customary landrecht
- Of brief van village head
- Process of property shapes authority

- Palm olie investering vergt tijd
  - Te arm betekent voortijdig moeten verkopen
- Onzekerheid
- Accuut geld nodig
  - Elites weten beter over verwachte voordeel en kunnen uitzitten
- Gevolg: arm/rijk verschillen groter

RSPO niet verbonden met statelijke autoriteit want corruptie. Maar is er helemaal geen corruptie binnen RSPO?

Fragmentatie. RSPO te streng m.b.t. palmolie → ander product (bijv. soja) waar minder strenge regels over zijn

'wereldwijd' geen fragmentatie, het geldt over de hele wereld

Rolperceptie NGOs → sommige NGOs willen principieel niet samenwerken met bedrijfsleven

Insider/outsider strategie

Insider – belangrijk om initiatief in stand te houden

Outsider – belangrijk om kritisch te zijn

Concurrentie voordeel bedrijven

Douwe Egberts heel veel verschillende certificeringen om verschillende consumenten tegemoet te komen (rijke landen)

Nescafé geen duidelijke certificering, alleen naambekendheid (arme landen)

'juicy' posities?!

Je kunt lid zijn van RSPO zonder gecertificeerd te zijn

Sinar Mas – groot palmolie bedrijf

Grievance Panel → om klachten in te dienen als bedrijf niet aan criteria voldoet

Greenpeace dient klacht in over Sinar Mas

Als Sinar Mas uit de RSPO zou gaan, zou RSPO niet zo veel meer waard zijn. Andere bedrijven zouden ook stoppen etc. maar ze zijn niet gestopt, ze wilden verbeteren.

Wat als een 'dode letter' geïntroduceerd is, kan altijd toch iets gaan betekenen (grievance panel)

De RSPO maakt kleine stapjes, zonder RSPO zou er niks gebeuren

Gemeenschap leent land uit en krijgt een deel terug, ongunstig stuk land
Reclaiming – terugpakken van grond door lokale bevolking, grond die geleend was en ze terug hadden moeten krijgen
Gemeenschappen zijn afhankelijk van NGOs voor informatie over RSPO
Oplossing is niet om alternatief te vinden voor palmolie maar wel op een alternatieve manier omgaan met palmolie.

McCarthy – Journal of peasant studies

- New Order 1986-1994
  - Grootschalig ingrijpen: staatsbedrijven, transmigratie, land, infrastructuur, crediet, extension services
  - Inti- plasma- schemes: bedrijven krijgen land en concessie in ruil voor inclusion van smallholders.
  - Customary land rights gaan ten onder in staatsrecht claims
- Transition Period, KKPA 1995-1998
  - Staat trekt zich terug, plantage wordt verantwoordelijk voor: infrastructuur, extension
  - Smallholder cooperative levert land, bedrijf levert development. Staat geeft lening.
  - Palmolie prijs boomt, rubber prijs zakt.
  - Elites en succesvolle armen breiden uit, anderen verkopen en worden arbeider.
  - Nauwelijks staats toezicht:
    - Company, local gov en cooperative werken samen in team om land op te kopen
    - plasma verwaarloosd door bedrijf
- Reformasi 1998-nu
  - Decentralisation, markt-geleid
  - Geen plicht meer om smallholders rechten te geven, geen extension services meer.
  - Succesvolle palm olie boeren en andere 'rijken' breiden snel uit
- Leraren gebruiken salaris als onderpand voor lening tbv palm olie plot
  - Lokale machthebbers claimen land en verkopen aan plantage bedrijven.
- Village head faciliteert dit d.m.v. eigendomsbrieven
- Toegang tot goede inputs bepaalt succes en dus landverdeling

Mainstream:

- Inclusion leidt tot development en dus tot welvaart

McCarthy:

- Exclusion
- Inclusion op gunstige voorwaarden
- Inclusion op ongunstige voorwaarden (adverse incorporation)

- Dichtbij trans-Sumatra highway
  - Al eerder intensief landgebruik met sterkere individuele rechten: minder landverlies.
  - Meer kennis over verschillende mogelijkheden.
- Verderaf
  - Armen makkelijker onder druk te zetten door teams.
  - Onduidelijke land deals, onduidelijke credit regelingen
  - Geen goeie representatie
- Representativiteit van leiders
- Informatie over markten en overheidsbeleid en ervaringen elders

Sessie 10

- ❖ Usually human rights are understood in terms of the vertical relation between a government and its citizen. They protect the citizen against arbitrary governmental interventions in his or her life; they protect the different freedoms of the citizen.
- ❖ Recently human rights are also understood in terms of the horizontal relation between non-state actors (citizens, organizations and institutes, companies etc.). This follows the world wide expansion of the private sector in the 1990s.

Protect, respect, remedy

State duty to **protect**:

- Policies
- Regulation
- Adjudication (berechting)

Corporate responsibility to **respect**

- Act with due diligence to avoid infringement
- Address impacts

Access to **remedy**

- Effective access for victims
- Judicial and non-judicial

Due diligence = gepaste trouw

Features of Guiding Principles:

- All States.
- All companies, of all sizes, in every sector, in any country.
- All internationally recognized human rights.
- No new legal obligations – but elaborate on implications of existing obligations and practices for States and business.
- Respecting human rights involves meaningful engagement.
- Human rights cannot be offset: doing good in one aspect cannot compensate human rights harms elsewhere.

Hoe kan samenleving zich organiseren op basis van legitiem recht? Recht op communicatie en deelname

Nadruk op volkssoevereiniteit kan leiden tot nationalisme

Kosmopolitisch = op wereldniveau

Hierbij is er een sterker democratisch systeem nodig

Er is wel een staat voor nodig om mensenrechten te organiseren

Is nationale soevereiniteit wel zo goed?

VN als wereldorganisatie eigenlijk heel zwak

Moderne kapitalistische economie is gebaseerd op individuele eigendomsrechten

Vrijheid van meningsuiting geldt altijd in een sociale context

Verschil tussen 'hard law' en 'soft law'.

Dit is 'hard law' want door middel van wetten

Prevent, mitigate and address

Maatschappelijk ondernemen wordt nu een plicht, niet meer vrijblijvend

Was heel lang nog niet geregeld want:

- Iedereen wil nationale soevereiniteit
- Landen zijn conservatief, willen geen nieuwe wetten
- Je kunt bedrijven niet zomaar regels opleggen zoals bij de staat

Sessie 11

Lovett – Policy piece

Rainfall is one of the main determinants of ecological productivity. However, the relationship between society and climate is complex and unpredictable.

Brooks – The determinants of vulnerability and adaptive capacity at the national level and the implications for adaptation

Developing indicators of vulnerability and capacity to adapt to climate hazards.

The study will try to identify key indicators of generic vulnerability, as opposed to context-specific vulnerability.

Generic vulnerability??!!

Indicators are:

1. Population with access to sanitation
2. Literacy rate, 15-24-year olds
3. Maternal mortality
4. Literacy rate, over 15 years
5. Calorific intake
6. Voice and accountability
7. Civil liberties
8. Political rights
9. Government effectiveness
10. Literacy ratio (female to male)
11. Life expectancy at birth

Not GDP as it does not capture the aspects of the economic environment that make people vulnerable.